

Załącznik do uchwały nr 9/VII/2020
Zarządu
Banku Spółdzielczego w Kielcach
z dnia 02 lipca 2020 r.

**Ujawnienie informacji Banku Spółdzielczego w Kielcach
dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych,
polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych informacji wg stanu na
dzień 31.12.2019 r.**

Spis treści:

1. I. Informacje ogólne.....	3
2. II. Zakres stosowania	4
3. III. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem.....	4
4. IV. Fundusze własne.....	5
5. V. Wymogi kapitałowe.....	9
6. VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta.....	14
7. VII. Bufory kapitałowe.....	14
8. VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego.....	14
9. IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego.....	14
10. X. Aktywa wolne od obciążeń.....	20
11. XI. Korzystanie z ECAI.....	20
12. XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe.....	20
13. XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne.....	21
14. XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.....	22
15. XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.....	23
16. XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne.....	24
17. XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń.....	24
18. XVIII. Dźwignia finansowa.....	26
19. XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.....	26
20. XX. Stosowane techniki ograniczenia ryzyka kredytowego.....	26
21. XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.....	30
22. XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	30

I. Informacje ogólne

1. Celem dokumentu jest przekazanie informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, które podlegają obowiązkowi ujawnienia.
2. Bank Spółdzielczy w Kielcach zwany dalej Bankiem jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. na podstawie umowy zrzeszenia zawartej 27 marca 2002 roku. Zgodnie z Par. 2 ust. 2 Statutu Bank działa na terenie całego kraju. Bank wpisany jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Wydział X Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Kielcach, pod numerem KRS 0000049492.
3. Bank zawarł 31 grudnia 2015 roku umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Celem funkcjonowanie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika Systemu.
4. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2016 r. Przygotowanie niniejszej informacji wypełnia ponadto zapisy art. 111 i art. 111a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe z późniejszymi zmianami oraz zapisy Uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania, przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej, z późniejszymi zmianami. Przy opracowaniu wzięto również pod uwagę Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku, które ustanowiło wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji.
5. Bank w zakresie ujawnionych informacji nie uznał informacji za nieistotne, zastrzeżone lub poufne od ujawnienia których by odstąpił.
6. Dane liczbowe zawarte w dokumencie podane zostały w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych i według stanu na 31 grudnia 2019 roku.
7. Według stanu na dzień 31.12.2019 roku Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych i współzależnych.
8. W 2019 roku Bank prowadził działalność operacyjną w ramach następującej sieci jednostek organizacyjnych:
  - a. 16 oddziałów,
  - b. 8 filii.

II. Zakres stosowania

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

1. W Banku prowadzony jest proces zarządzania ryzykiem na podstawie pisemnych strategii polityk oraz procedur przyjętych przez Zarząd Banku. Strategie i polityki zatwierdzone są przez Radę Nadzorczą.
2. Bank posiada zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategię zarządzania ryzykiem. Strategie i polityki odnoszące się do poszczególnych obszarów ryzyka są powiązane ze Strategią zarządzania ryzykiem.
3. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w niniejszym dokumencie oraz w Załączniku nr 1.
4. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w niniejszym dokumencie.
5. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której przedstawiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca wskaźniki (limity) - dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 2.
6. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje że:
  - Członkowie Zarządu Banku poza Prezesem Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów. Prezes Zarządu pełnił funkcje członka Rady Nadzorczej SoftNet Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka ta jest jednym z trzech głównych dostawców podstawowego systemu ewidencyjno-księgowego dla banków spółdzielczych, w tym Banku Spółdzielczego w Kielcach. Jest również członkiem Rady Nadzorczej Krajowego Związku Banków Spółdzielczych.
  - Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając zgodnie z zapisami Statutu Banku biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia

i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Kielcach”.

- Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
  - Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
  - Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty instrukcją "System Informacji Zarządczej – SIZ Banku Spółdzielczego w Kielcach" definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców, terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.
7. Do ryzyk istotnych, które objęte są szczególnym nadzorem, zalicza się:
- ryzyko kredytowe i koncentracji,
  - ryzyko płynności i finansowania,
  - ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
  - ryzyko walutowe,
  - ryzyko operacyjne,
  - ryzyko kapitałowe,
  - ryzyko braku zgodności
  - ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
  - ryzyko wyniku finansowego
  - ryzyko rezydualne,
  - ryzyko zmian warunków makroekonomicznych.

IV. Fundusze własne

1. Bank Spółdzielczy w Kielcach określa części składowe funduszy własnych zgodnie z przepisami jakie obowiązywały na dzień 31 grudnia 2019 r., w szczególności postanowieniami Rozporządzenia 575/2013 oraz ustawy Prawo Bankowe.
2. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 473 i 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady

(UE) nr 575/2013r.

3. Fundusze własne banku obejmują:

- Kapitał TIER I,
- Kapitał TIER II

4. Kapitał TIER I Banku obejmuje:

- kapitał podstawowy TIER I, na który składają się:

1) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem następujących przepisów:

Bank stosuje zmienioną ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z 07.12.2000 z późniejszymi zmianami (art. 10c). Na podstawie decyzji EBA z dnia 01.12.2016 dotyczącej listy instrumentów spełniających kryteria określone w Rozporządzeniu CRR dla funduszy podstawowych Tier 1, Bank za zgodą KNF dokonał zmian w statucie, zarejestrował te zmiany w KRS i zaliczył do funduszy własnych udziały wniesione do 28.06.2013r. Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, według następujących zasad:

- i. za zgodą właściwego organu (KNF) podstawą obliczeń jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 28.06.2013r.;
- ii. kwota, o której mowa w punkcie i., jest pomniejszona o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce po dacie 28.06.2013 r.;
- iii. za zgodą właściwego organu (KNF) fundusz udziałowy powiększany jest jednorazowo o kwotę wpłaconych udziałów po 28.06. 2013 r.
- iv. corocznie po uzyskaniu zgody właściwego organu (KNF), Bank pomniejsza jednorazowo kwotę funduszu udziałowego, jeżeli nastąpi śmierć udziałowca lub o kwotę udziałów wypowiedzianych.

2) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, Obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody właściwego organu.

3) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody właściwego organu,

4) kapitał rezerwowy,

5) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I – skutki wyceny instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”;

- pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:

1) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,

2) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I,

- 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
  - 4) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
  - 5) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu;
  - 6) skumulowane inne całkowite dochody w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych,
  - 7) dodatkowe korekty wyceny wartości godziwych do wartości ostrożnościowej .
5. Kapitał Tier II Banku obejmuje:
- instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
  - pożyczki podporządkowane;
  - pomniejszenia kapitału Tier II:
    - 1) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
    - 2) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
    - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.
  - korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego w postaci utworzonej rezerwy na ryzyko ogólne zgodnie z art. 62 C.

Tabela nr 1. Kalkulacja funduszy własnych Banku

Lp.	Rodzaje kapitału	Opis kapitału	Stan na 31.12.2019 r. w tys. zł.
I. Kapitał TIER I			
1. Kapitał podstawowy TIER I			
a	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego odebrany przez biegłego rewidenta a zaliczony do kapitału podstawowego TIER I za zgodą KNF;	0
b	Fundusze rezerwowe	Fundusz zasobowy tworzony jest zgodnie ze	55 843

		statutem Banku;	
c	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony zgodnie z ustawą Prawo bankowe, statutem Banku oraz dyrektywa 86/635/EWG art. 38;	3 022
d	Skumulowane inne całkowite dochody	Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;	3 365
e	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	Fundusz udziałowy	3 393
Pozycje pomniejszające kapitał podstawowy TIER I			
a	Wartości niematerialne i prawne	Zgodnie z bilansem;	-64
b	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	art.. 105	-57
Suma kapitału podstawowego TIER I			65 502
2. Kapitał dodatkowy TIER I			
			0
Suma Kapitału TIER 1			
II. Kapitał TIER II			
a	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	Długoterminowe obligacje własne wyemitowane przez Bank i zaliczone do funduszy uzupełniających na zasadzie obligacji podporządkowanych, za zgoda KNF;	0
b	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5 przeznaczone do wycofania z kapitału TIER II	Pożyczki podporządkowane otrzymane przez KBS do dnia 31 grudnia 2011 r. Kwoty tych zobowiązań zgodnie z Rozporządzeniem CRR zostały uznane za prawo nabyte i są amortyzowane dziennie oraz 10% obligacji kapitału dodatkowego TIER I, zaliczonych do kapitału TIER II;	0
c	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona zgodnie z ustawą Prawo bankowe art. 130 do dnia 31 grudnia 2011 r.	2 081
SUMA FUNDUSZY WŁASNYCH BANKU ZGODNIE Z CRR			67 583
1	Kapitał podstawowy TIER 1 (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)		15,68

3	Kapitał TIER 1 (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,68
3	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,17

V. Wymogi kapitałowe

1. Informacje ogólne

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka w Banku. W toku procesu szacowania kapitału wewnętrznego ustala się wielkość kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku.

Metoda stosowana przez Bank do oceny adekwatności kapitałowej bazuje na wielkości regulacyjnych wymogów kapitałowych do których dodawane są wielkości dodatkowych wymogów wewnętrznych.

Obliczając regulacyjny wymóg kapitałowy Bank stosuje w odniesieniu do:

- Ryzyka kredytowego – metodę standardową;
- Ryzyka rynkowego walutowego – metodę podstawową,
- Ryzyka operacyjnego – metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Dodatkowo Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na:

- ryzyko koncentracji zaangażowań,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko wyniku finansowego,
- ryzyko kapitałowe,
- pozostałe ryzyka.

2. Wymóg kapitałowy oraz łączna kwota ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego

Łączna kwota ekspozycji z tytułu ryzyka kredytowego została skalkulowana z wykorzystaniem metody standardowej.

Bank Spółdzielczy w Kielcach uwzględnia w obliczeniach łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe współczynnik wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Współczynnik ten wynosi 0,7619 i stosowany jest w przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorstw. Powyższa możliwość wynika z zapisów rozporządzenia CRR.

Kalkulacja ekspozycji kredytowych ważonych ryzykiem wg stanu na 31.12.2019 r. przedstawiają Tabele nr 2 i 3.

Tabela nr 2.

L.p.	Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy dla ryzyka kredytowego
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	496,00	39,68
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	58 876,00	4 710,08
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 773,00	141,84
4	Ekspozycje wobec instytucji	1 980,00	158,40
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	145 537,00	11 642,96
6	Ekspozycje detaliczne	20 383,00	1 630,64
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	63 399,00	5 071,92
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	42 068,00	3 365,44
9	Pozycje związane szczególnie wysokim ryzykiem	1 055,00	84,40
10	Ekspozycje kapitałowe	7 741,00	619,28
11	Inne pozycje	17 200,00	1 376,00
	Razem	360 508,00	28 840,64

Tabela nr 3.

Ekspozycje bilansowe						
Lp.	Klasy ekspozycji	Ekspozycja pierwotna przed uwzględnieniem ws półczynników konwersji	Korekty wartości oraz rezerwy związane z ekspozycją pierwotną	W pełni skorygowana wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	295 311	-4 573	290 738	496	40
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	292 820		292 820	58 564	4 685
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 581		1 581	1 581	126
4	Ekspozycje wobec instytucji	176 902		176 902	1 979	158
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	165 514		165 514	134 743	10 779
6	Ekspozycje detaliczne	25 487		25 487	19 115	1 529
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	63 048		63 048	63 048	5 044
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	65 420	-23 409	42 011	42 068	3 365
9	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	703		703	1 055	84
10	Ekspozycje kapitałowe	7 741		7 741	7 741	619
11	Inne pozycje	54 823	-9 374	45 449	17 200	1 376
12	Razem	1 149 350	-37 356	1 111 994	347 590	27 807

Tabela nr 4.

Kalkulacja ekspozycji bilansowych ważonych ryzykiem wg stanu na 31.12.2019 r.

Ekspozycje bilansowe			
Wagi ryzyka	Wartość ekspozycji kredytowej	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
0%	489 681	0	0
20%	295 383	59 077	4 726
50%	3 959	1 979	158
75%	25 486	19 115	1 529
76,19%	129 239	98 467	7 877
100%	167 230	167 230	13 378
150%	817	1 226	98
250%	199	496	40
Razem	1 111 994	347 590	27 807

Kalkulacja ekspozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem wg stanu na 31.12.2019 r.

Tabela nr 5.

Ekspozycje pozabilansowe								
Klasy ekspozycji	Pierwotna wartość ekspozycji	W pełni skorygowana wartość ekspozycji	Podział w pełni skorygowanej wartości ekspozycji w pozycjach pozabilansowych według współczynników konwersji				Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia MŚP	Wymóg kapitałowy
			0%	20%	50%	100%		
1 Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych								
2 Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	7 800	7 800		7 800			312	25
3 Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	384	384			384		192	15
4 Ekspozycje wobec instytucji								
5 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	30 675	30 675		3 902	26 773		10 795	864
6 Ekspozycje detaliczne	3 653	3 653		451	3 202		1 268	101
7 Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	702	702			702		351	28
8 Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania								
9 Ekspozycje kapitałowe								
10 Inne pozycje								
11 Razem	43 214	43 214	0	12 153	31 061	0	12 918	1 033
Razem wymóg kapitałowy z tytułu ekspozycji pozabilansowych								1 033

Średnia wartość ekspozycji za 2019 r. (w tys. zł.)

Tabela nr 6.

L.p.	Klasa ekspozycji	Całkowita kwota ekspozycji bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego	Średnia kwota ekspozycji*
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	290 738	217 447
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	300 619	296 529
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 966	2 663
4	Ekspozycje wobec instytucji	176 902	182 364
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	196 189	204 803
6	Ekspozycje detaliczne	29 140	28 476
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomości	63 750	63 769
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	42 011	38 068
9	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	703	609
10	Ekspozycje kapitałowe	7 741	6 979
11	Inne pozycje	45 449	45 033
	Razem	1 155 208	1 086 740

*Liczona na podstawie danych z końca kwartałów.

3. Pozostałe wymogi kapitałowe Banku.

Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza wylicza zatem wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego. Zgodnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca Bank wylicza jeszcze wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego – ryzyka walutowego oraz wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego.

W tabeli nr 7 przedstawiono kwoty regulacyjnych i wewnętrznych wymogów kapitałowych wg stanu na 31.12.2019 roku w tys. zł.

Tabela nr 7.

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	28 841	28 841	0
Ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe)	0	0	0
Ryzyko operacyjne	4 594	4 594	0
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczeniem minimalnego wymogu kapitałowego	33 434	33 434	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	0
koncentracji geograficznej	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	X	0
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	X	0
amortyzacja pozycji funduszy własnych	0	X	0
ryzyko obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego	0	X	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	7	X	7
ryzyko strategiczne	0	X	0
ryzyko utraty reputacji	0	X	0
ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0	X	0
ryzyko otoczenia makroekonomicznego	0	X	0
ryzyko rezydualne	7	X	7
ryzyko modeli	0	X	0
Kapitał wewnętrzny	33 442	33 434	8
Fundusze własne	67 583	X	X
Uznany kapitał	67 583		
Kapitał podstawowy CET1	65 502	X	X
Kapitał Tier I	65 502	X	X
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	34 141	X	X
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	16,17	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	15,67	X	X
Współczynnik kapitału Tier I [%]	15,67	X	X
Wskaźnik dźwigni finansowej [%]	5,80	X	X
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	16,17	X	X

Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE - nie dotyczy.

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

VII. Bufory kapitałowe

W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Kielcach nie utrzymywał bufora antycyklicznego, ponieważ wskaźnik tego bufora dla ekspozycji polskich zgodnie z art. 83 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym wynosił 0%. Na dzień 31.12.2019 Bank utrzymywał bufor zabezpieczający na poziomie 2,5% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko tj. 10 448,00 tys. zł oraz bufor ryzyka systemowego na poziomie 3,0% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko tj. 12 538,00 tys. zł. Bank nie posiadał ekspozycji poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Nie dotyczy. Bank nie jest istotny systemowo.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

1. Bank klasyfikuje kredyty i zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym i gwarancyjnym i tworzy na nie rezerwy, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami zewnętrznymi i regulacjami wewnętrznymi.
2. Należności przeterminowane rozumiane są jako należności z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwot rat kapitałowych. Ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni.
3. Należnościami zagrożonymi (z rozpoznaną utratą wartości) - są należności w kategorii, poniżej standardu, wątpliwe i stracone – zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 ze zm.).
4. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa niezależne kryteria:
  - Kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
  - Kryterium ekonomiczne – sytuacja ekonomiczno-finansowa kredytobiorcy,
  - W przypadku ekspozycji wobec osób fizycznych na cele nie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – stosowane jest tylko jedno kryterium – terminowości.
5. Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 ze zm.).

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości obsługi rat kapitałowych i odsetkowych do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny na drodze księgowej.

6. Bank tworzy rezerwy celowe oraz rezerwę na ryzyko ogólne. Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- Kategorii „normalne” w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- Kategorii „pod obserwacją”,
- Grupa „zagrożone” – kategorie, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.

7. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana dana ekspozycja oraz wartości i charakteru przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Przy ustalaniu podstawy tworzenia rezerw na ryzyko w przypadku ekspozycji kredytowych zakwalifikowanych do nieregularnych uwzględnia się wartość zabezpieczeń.

Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z art. 130 ustawy Prawo Bankowe (Dz. U. 2002 Nr 72, poz. 665 tj. ze zm.).

1. Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.
2. Udzielone kredyty i pożyczki wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, która obejmuje również odsetki od należności i zamortyzowany koszt kredytu, pożyczki. Wyraża wartość, w jakiej składnik aktywów został wyceniony w momencie początkowego ujęcia, pomniejszony o spłaty kwoty kapitału oraz powiększony lub pomniejszony o umorzenia wszelkich różnic między wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszoną o odpisy z tytułu rezerw celowych, utraty wartości lub nieściągalności.
3. Należności według wyceny bilansowej oraz zmiany ekspozycji kredytowych i zobowiązań pozabilansowych przedstawiają odpowiednio tabele.

Tabela nr 8.

Wyszczególnienie	
Należności od sektora finansowego	179 772
Należności od sektora niefinansowego	289 166
Należności od sektora budżetowego	294 148
Należności netto razem	763 086

Zmiany stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe i pozabilansowe w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Tabela nr 9.

Należności normalne i pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Razem
0	112	96	16 433	16 641
64	385	149	4 354	4 952
64	439	168	1 127	1 798
0	58	77	19 660	19 795

Tabela nr 10.

Stan rezerw na 01.01.2019	Utworzone rezerwy	Rozwiązane rezerwy	Stan rezerw na 31.12.2019
511	0	17	494

Strukturę zaangażowania Banku według typu kontrahenta przedstawiają poniższe tabele o numerach 11, 12 i 13.

Tabela nr 11.

Typ kontrahenta	Wartość
Instytucje sektora finansowego	179 772
Należności normalne	179 772
Należności pod obserwacją	
Należności przeterminowane	
Należności zagrożone	
Rezerwy celowe	
Korekta wartości	
Odsetki	

Tabela nr 12.

Instytucje sektora rządowego i samorządowego	Wartość
Należności normalne	293 394
Należności pod obserwacją	616
Należności przeterminowane	
Należności zagrożone	
Rezerwy celowe	
Korekta wartości	25
Odsetki	163

Tabela nr 13.

Przedsiębiorstwa i spółki państwowe 100%	Wartość
Ekspozycje normalne	
Należności pod obserwacją	
Należności przeterminowane	
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	
Rezerwy celowe	
Korekta wartości	
Odsetki	
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie 100%	
Należności normalne	60 054
Należności pod obserwacją	16 205
Należności przeterminowane	39 402
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	37 107
Rezerwy celowe	13 161
Korekta wartości	822
Odsetki	4 505
Przedsiębiorcy indywidualni 100%	
Należności normalne	34 398
Należności pod obserwacją	18 230
Należności przeterminowane	19 374
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	10 106
Rezerwy celowe	7 544
Korekta wartości	423
Odsetki	2 070
Osoby prywatne 100%	
Należności normalne	86 952
Należności pod obserwacją	3 262
Należności przeterminowane	16 561
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	6 197
Rezerwy celowe	4 284
Korekta wartości	1 737
Odsetki	824
Rolnicy indywidualni 100%	
Należności normalne	34 097
Należności pod obserwacją	1 808
Należności przeterminowane	7 908
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	3 411
Rezerwy celowe	3 518
Korekta wartości	465
Odsetki	1 636
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych 100%	
Należności normalne	260
Należności pod obserwacją	
Wartość ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości	
Należności przeterminowane	
Rezerwy celowe	
Korekta wartości	2
Odsetki	
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym brutto bez odsetek	280 131
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym brutto z odsetkami	289 166

Strukturę ekspozycji bilansowych według okresów zapadalności w podziale na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2019 r. przedstawia tabela nr 14.

Tabela nr 14

Wyszczególnienie	bieżące	do 1-m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	pow. 20 lat
sektor niefinansowy, w tym:	31 423	3 545	16 925	23 597	37 036	40 390	63 507	59 236	33 842	2 585
przedsiębiorstwa	18 991	1 058	7 403	10 011	17 568	13 451	24 850	25 377	7 510	0
gospodarstwa domowe	12 432	2 484	9 515	13 575	19 444	26 896	38 539	33 805	26 332	2 585
instytucje niekomercyjne	0	3	7	11	24	43	118	54	0	0
sektor finansowy	160 012	41 526	202	0	190	0	0	0	0	0
sektor budżetowy	0	450	3 163	4 097	9 528	16 618	62 300	105 374	87 410	5 070
ogółem	191 435	45 521	20 290	27 694	46 754	57 008	125 807	164 610	121 252	7 655

8. Strukturę ekspozycji pozabilansowych według okresów zapadalności w podziale na kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2019 r. przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15

Wyszczególnienie	bieżące	do 1-m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	pow. 20 lat
sektor niefinansowy, w tym:	0	6 421	1 831	8 776	5 411	8 350	346	0	0	0
przedsiębiorstwa	0	226	701	5 578	1 817	2 916	326	0	0	0
gospodarstwa domowe	0	6 195	1 130	3 198	3 594	5 434	20	0	0	0
instytucje niekomercyjne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sektor finansowy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sektor budżetowy	0	7 800	0	678	0	0	0	0	0	0
ogółem	0	14 221	1 831	9 454	5 411	8 350	346	0	0	0

9. Bank Spółdzielczy w Kielcach prowadzi swoją działalność operacyjną na obszarze działania zgodnym ze Statutem tj. na terenie Polski. Biorąc pod uwagę położenie geograficzne placówek – zlokalizowane są jedynie w województwie świętokrzyskim. Żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane.

10. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach, w rozbięciu na kategorie należności przedstawia tabela nr 16.

Tabela nr 16.

Lp.	Branże	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Należności ogółem
1	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo;	35 906	3 411	39 316
2	rybactwo;	0	0	0
3	górnictwo i wydobywanie;	635	0	635
4	przetwórstwo przemysłowe	27 808	1 687	29 494
5	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją;	226	242	468
6	budownictwo;	11 676	4 189	15 865
7	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle;	26 562	25 593	52 155
8	transport i gospodarka magazynowa;	7 383	476	7 859
9	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi;	5 763	2 882	8 645
10	informacja i komunikacja;	1 351	0	1 351
11	działalność finansowa i ubezpieczeniowa;	185	47	232
12	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości;	16 144	0	16 144
13	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna;	7 268	430	7 698
14	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;	1 595	0	1 595
15	administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne;	294 010	0	294 010
16	edukacja;	0	0	0
17	opieka zdrowotna i pomoc społeczna;	13 743	11 178	24 921
18	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją;	1 333	42	1 375
19	pozostała działalność usługowa;	3 972	375	4 348
20	gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby;	0	0	0
21	organizacje i zespoły eksterytorialne.	0	0	0

11. Tabela nr 17 - struktura rezerw celowych.

Lp.	Typ podmiotu	Suma ekspozycji	Rezerwy
1	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0	0
2	Spółki i spółdzielnie	113 316	13 112
3	Przedsiębiorcy indywidualni	62 734	7 544
4	Osoby prywatne	96 408	4 284
5	Rolnicy	39 316	3 518
6	Instytucje niekomercyjne	260	0
7	Jednostki samorządu terytorialnego	294 010	0
Razem		606 045	28 459

12. Bank nie posiadał na dzień sporządzenia informacji zaangażowania wobec sektora finansowego rozumianego jako udzielone kredyty lub pożyczki.

X. Aktywa wolne od obciążeń

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Bank dokonuje ujawnień w zakresie aktywów obciążonych i nieobciążonych zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) z dnia 18 grudnia 2014 r. oraz wytycznymi EBA/GL/2014/03.

Tabela nr 18 – aktywa obciążone i nieobciążone wg stanu na 31.12.2019 r.

Aktywa Banku	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa obciążonych papierów wartościowych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa nieobciążonych papierów wartościowych
Kredyty na żądanie			46 693	
Instrumenty udziałowe			7 075	7 075
Dłużne papiery wartościowe			291 086	291 086
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie			716 394	
Inne aktywa			48 255	
Aktywa razem			1 109 503	298 161

XI. Korzystanie z ECAI

Nie dotyczy.

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Tabela nr 19 – wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0,00

Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Wielkość wymogu na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 0,00 tys. zł.

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień operacyjny na dzień 31.12.2019 r wynosił 4.681 tys. zł.

W 2019 roku zarejestrowano w systemie do monitorowania ryzyka operacyjnego 155 pozycji.

Koszty (rzeczywiste i potencjalne) z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego za 2019 rok podane są w poniższej tabeli, w tys. zł.

Tabela nr 20.

Lp.	Kategoria	kwota limitu w tys. zł.	wykorzystanie limitu w tys. zł.	procent wykorzystania limitu
1	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	5,00	0	0,00%
2	Oszustwo wewnętrzne	Brak limitu	0	0,00%
3	Oszustwo zewnętrzne	Brak limitu	0	0,00%
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	5,00	0,38	7,50%
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	10,00	0	0,00%
6	Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	30,00	5,23	17,43%
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	10,00	0	0,00%

Zdarzenia ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w 2019 r. nie miały istotnego wpływu na działalność Banku. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym podejmowano działania których celem była minimalizacja występowania analogicznych zdarzeń w przyszłości, w tym działania bieżące w ramach procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

1. Bank stosuje zasady (politykę) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, zgodne z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 330, z późn. zm.) oraz z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 329), w tym: zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych.

Tabela nr 21 - Aktywa finansowe wg stanu na 31.12.2019 r.

L.p.	Rodzaj ekspozycji	Wartość netto ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Wartość netto ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje: Bank BPS S.A. (pozostała działalność bankowa)		6 367
2.	Akcje: Rolno – Spożywczy Rynek Hurtowy Radomska Giełda Rolna S.A. (sprzedaż hurtowa)		15
3.	Udziały: PartNet Sp. z o.o. (działalność pozostała)		302
4.	IT Card S.A. (obsługa kart płatniczych)		73
5.	Udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku BPS		5
	RAZEM	0	6 762

2. Przez przyczyny strategiczne należy rozumieć zamiar osiągnięcia przez Bank długoterminowych korzyści z tytułu posiadania udziałów w kapitale danego podmiotu.
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży Bank wyceniał wg wartości godziwej przez wynik finansowy.
3. Posiadane przez Bank akcje i udziały są papierami wartościowymi niedopuszczonymi do publicznego obrotu, stanowią finansowy majątek trwały. Wycenia się je według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Wykazywane są łącznie z portfelem papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży.
4. Bank w 2019 roku nie dokonywał sprzedaży aktywów stanowiących ekspozycje kapitałowe. Nie dokonywał również ich przeszacowania.
5. Bank nie posiadał na 31.12.2019 r. instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym (na rynku regulowanym), jak również nie posiadał instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym (nabyte w ramach ASO).

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

1. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej w sposób całościowy i obejmuje nim wszystkie produkty obciążone tym ryzykiem i wszystkie jednostki organizacyjne Banku.
2. Bank obciążają cztery główne rodzaje ryzyka stopy procentowej tj. ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko krzywej dochodowości oraz ryzyko opcji klienta, które podlegają pomiarowi, monitorowaniu i kontroli z częstotliwością miesięczną.

Ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe; podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić się niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych – ryzyko to generuje największą ekspozycje na ryzyko stopy procentowej w Banku.

Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych – drugi pod względem istotności rodzaj ryzyka stopy procentowej na jaki jest narażony Bank.

Ryzyko krzywej dochodowości – wynika ze zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszonymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu. Ryzyko opcji klienta – wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku.

W okresach miesięcznych Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Badają one wpływ na wynik odsetkowy nagłej i nieoczekiwanej zmiany stóp procentowych o wartość 200 p. Bank przeprowadza ponadto nadzorczy test wartości odstających (zmiana wartości ekonomicznej kapitału).

Biorąc pod uwagę wyniki analizy potencjalnego ryzyka stopy procentowej wg stanu aktywów i pasywów oprocentowanych na datę 31.12.2019 roku, uwzględniając ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych były następujące:

- przy wzroście stóp procentowych o 1 pp. zmiana wyniku wyniesie 264,18 tys. zł - jest to efekt dodatniej luki w okresie 12 miesięcy, natomiast przy spadku stóp o tę samą wielkość zmiana wyniku wyniesie – 264,18 tys. zł .

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału na skutek zmian stóp procentowych: o. stanowi oszacowaną stratę związaną z opóźnieniem przeszacowania aktywów i pasywów w stosunku do daty analizy – strata jest tym wyższa, im:

1/ Test warunków skrajnych – zmiana o 200 p.b. zmiana wartości ekonomicznej wynosi 0,0 zł, co stanowi 0,00% funduszy własnych.

2/ Test scenariuszowy – wartość zmiany maksymalna wynosi 2 396 454,7 zł, co stanowi 3,66% kapitału podstawowego Tier 1

Zestawienie luki stopy procentowej oraz wyniki testu warunków skrajnych omówiono w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Bank nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń

1. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w treści „Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Kielcach” zawarto zapisy określające stałe składniki wynagrodzenia oraz zmienne składniki wynagrodzenia oraz zasady przyznawania i wypłacania zmiennych składników wynagradzania.
2. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń.
3. Jako stanowiska istotne zdefiniowano te, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku i określono, poza Członkami Rady Nadzorczej, Członków Zarządu, Naczelnika Wydziału Analiz Kredytowych i Windykacji, Kierownika Zespołu Monitoringu, Kierownika Zespołu Organizacyjno-Kadrowego, Stanowisko ds. zgodności, Stanowisko ds. IOD (Inspektora Ochrony Danych).
4. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd.
5. Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013 - składnik zmienny nie przekracza 100 % stałego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.
6. Ocena efektów pracy Zarządu dokonywana przez Radę opiera się o kryterium ilościowe i jakościowe. W zakresie kryterium ilościowego analizowany jest poziom wykonania następujących mierników:

- a) zysk netto,
- b) jakość portfela kredytowego,
- c) współczynnik kapitałowy,
- d) wskaźnik płynności LCR.

Ocenie podlega stopień wykonania w/w wskaźników w odniesieniu do planów finansowych w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii działania Banku za dany okres.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- 1) uzyskane absolutorium w okresie oceny,
- 2) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
- 3) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie,
- 4) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

Zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się w przypadku:

- 1) zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych,
  - 2) zagrożenia upadłością,
  - 3) gdy osoba uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku, lub była odpowiedzialna za takie działania,
  - 4) nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękojmi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem.
7. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagradzania w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
8. Zagregowaną informację ilościową dotyczącą wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności Banku przedstawia tabela nr 22 – dane w tys. zł.

Tabela nr 22.

	Zarząd
Zarządzanie Bankiem	1 196

9. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka zamieszczono w tabeli nr 23 – dane w tys. zł.

Tabela nr 23.

	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na profil ryzyka	Razem
Liczba osób	5	5	10
Wynagrodzenie stałe	1 181	401	1 582
Wynagrodzenie zmienne	15	6	21

10. W 2019 roku wypłacono odprawy w kwocie – 33 tys. zł.

11. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w 2019 roku : dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR – nie dotyczy.

XVIII. Dźwignia finansowa

Bank kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej. Bank oblicza wskaźnik dźwigni na koniec każdego kwartału kalendarzowego. Zasady szacowania dźwigni finansowej w Banku uregulowane zostały w „Instrukcji wyznaczania współczynników kapitałowych, wskaźnika dźwigni oraz wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku Spółdzielczym w Kielcach”.

Wskaźnik dźwigni finansowej to wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej pomniejszonej o wartość odliczoną od kapitału TIER I, a powiększonej o skorygowaną wartość udzielonych zobowiązań pozabilansowych .

Na dzień 31.12.2019 roku poziom wskaźnika dźwigni finansowej wynosił 5,80.

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Bank nie stosuje metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XX. Stosowane techniki ograniczenia ryzyka kredytowego

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz nie przeprowadza transakcji na instrumentach pochodnych.
2. Zabezpieczenie wierzytelności ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu, pożyczki itp. wraz z odsetkami, prowizjami i innymi kosztami Banku, lub wykonania innego zobowiązania pieniężnego wobec Banku, w razie gdyby dłużnik nie

wywiązał się w terminie z warunków umowy. Bank może przyjąć jedną lub kilka form zabezpieczeń jednocześnie.

3. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z „Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności”.
4. Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego w postaci pomniejszania podstawy tworzenia rezerw celowych, zastąpienie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami).
5. Bank stosuje jedną lub kilka form zabezpieczeń, dążąc jednocześnie do przyjęcia takich prawnych form zabezpieczeń, które na mocy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw pozwalają na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej.
6. W przypadkach, o których mowa w art. 70 ust. 2 i 4 Ustawy prawo bankowe, Bank stosuje szczególną formę zabezpieczenia, przez którą rozumie się:
  - 1) kaucję (przewłaszczenie kwoty pieniężnej w złotych/walutach wymiennalnych), przelew wierzytelności z lokaty terminowej w złotych/walutach wymiennalnych w innym banku,
  - 2) przewłaszczenie papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub NBP, tj. przeniesienie na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności papierów wartościowych,
  - 3) zastaw rejestrowy na prawach do papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub NBP,
  - 4) gwarancje/poręczenia przez Bank Gospodarstwa Krajowego, fundusze poręczeniowe i Skarb Państwa,
  - 5) hipotekę na nieruchomości komercyjnej,
  - 6) hipotekę na nieruchomości mieszkalnej,
  - 7) hipotekę na gruntach budowlanych.

Minimalna wartość zabezpieczenia, o którym mowa w podpunktach 1), 2), 3), 4) i 5) wynosi:

- 1) 100 % kwoty ekspozycji kredytowej – w przypadku jej zabezpieczenia aktywami w tej samej walucie,
- 2) 120 % kwoty ekspozycji kredytowej – w przypadku jej zabezpieczenia aktywami w innej walucie.

Każdorazowo w umowie zabezpieczenia, o którym mowa w podpunktach 1), 2), 3), 4) i 5), wymagane jest określenie zasad zaspokojenia się Banku z przyjętego zabezpieczenia bez wymogu złożenia odrębnej dyspozycji dostawcy zabezpieczenia. Minimalna wartość zabezpieczenia, o którym mowa w podpunktach 6), 7) i 8) wynosi 300 % kwoty ekspozycji kredytowej.

7. Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia wysokiej jakości przez cały okres kredytowania. Bank dokonuje oceny jakości zabezpieczenia według następujących kryteriów:

- płynność zabezpieczenia,
- aktualna wartość rynkowa zabezpieczenia,
- wpływ zabezpieczenia na poziom tworzonych rezerw celowych.

8. Szczególne wymagania dotyczą zabezpieczeń w formie hipoteki na nieruchomości z uwagi na potencjalną możliwość stosowania preferencyjnych wag ryzyka oraz wpływ czynników makroekonomicznych na wartość nieruchomości. W przypadku zabezpieczeń ustanowionych na nieruchomości Bank stosuje procedury zmierzające do wycen lub aktualizacji wycen przyjmowanych zabezpieczeń. W celu monitorowania wartości rynkowych nieruchomości pracownicy Banku powinni korzystać z Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami AMRON lub innych dostępnych źródeł informacji takich jak: Internet, kancelarie notarialne, urzędy miast i gmin, GUS, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, itp. Zarówno przy udzieleniu kredytu, jak i w czasie trwania umowy kredytowej obliczany jest przez pracownika Banku wskaźnik LtV (stosunek kwoty kredytu do wartości zabezpieczenia).

9. Aby ograniczyć ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu prawnych form zabezpieczenia stosuje się zasadę dywersyfikacji. Wartość rzeczowego prawnego zabezpieczenia wierzytelności w czasie jego ustanawiania powinna stanowić 200,00% wartości wierzytelności, chyba że ustanawia się szczególne formy zabezpieczeń (kaucja) lub cechy produktu wymagają innego pokrycia wartością zabezpieczeń ekspozycji kredytowej.

10. W przypadku ustanawiania zabezpieczeń rzeczowych Bank każdorazowo ustala wartość zabezpieczenia oraz dokonuje oceny wartości w trakcie trwania umowy kredytowej.

11. Rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- weksel in blanco,
- poręczenie wekslowe (awal),
- poręczenie według prawa cywilnego,
- gwarancja bankowa,
- przelew wierzytelności na zabezpieczenie (cesja),
- przelew praw z umów ubezpieczenia majątkowego lub na życie,

- przystąpienie do długu,
- przewłaszczenie rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych, tj. przeniesienie na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomych lub papierów wartościowych,
- sądowy zastaw rejestrowy,
- kaucję (art. 102 Prawa bankowego),
- hipotekę.

12. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z ustanawiającym biorąc pod uwagę:

- typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą,
- ekonomiczno-finansową sytuację wnioskodawcy,
- realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia,
- istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia, w przypadku zabezpieczeń rzeczowych oraz ekonomiczno-finansową sytuację osoby zobowiązującej się za wnioskodawcę oraz jej powiązania personalne i kapitałowe z innymi podmiotami, w przypadku zabezpieczeń osobistych,
- cechy danego zabezpieczenia wynikające z regulujących je przepisów ogólnych i wewnętrznych Banku (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień Banku),
- rodzaj i wysokość wierzytelności oraz okres jej realizacji (np. okres kredytowania),
- status prawny wnioskodawcy,
- przebieg dotychczasowej współpracy z Bankiem lub opinie banków, z którymi wnioskodawca dotychczas współpracował.

13. Na dzień 31.12.2019 roku koncentrację w odniesieniu do stosowanych instrumentów zabezpieczających przedstawiono w poniższej w Tabeli nr 24.

Tabela nr 24.

Lp.	koncentracja w rodzaj zabezpieczenia	zaangażowanie w tys.zł
1	weksel własny in blanco	329 739
2	poreczenie wg prawa wekslowego	9 902
3	poreczenie wg prawa cywilnego	991
4	zastaw rejestrowy	4 477
5	przewłaszczenie rzeczy ruchomych	3 798
6	kaucja	255
7	cesja wierzytelności	799
8	hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	83 804
9	hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałe	155 555
10	gwarancja	2 543
11	ubezpieczenie kredytu	2 748
12	pozostałe formy zabezpieczeń	1 334

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Bank nie stosuje zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Bank Spółdzielczy w Kielcach nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – nie korzysta przy obliczaniu wymogów kapitałowych z postanowień art. 363 Rozporządzenia.

Załączniki:

1. Informacja o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Kielcach.
2. Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi.
3. Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Kielcach.

4. Fundusze własne w okresie przejściowym i dźwignia finansowa.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Kielcach niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu wg stanu na 31 grudnia 2019 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Podpisy Członków Zarządu

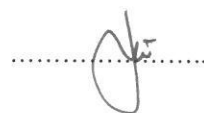
Stanisław Matejkiewicz Prezes Zarządu

Artur Radwański Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

Alicja Wrzoskiewicz Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Urszula Karpińska Wiceprezes Zarządu ds. Bezpieczeństwa

Przemysław Sporek Wiceprezes Zarządu ds. Ryzyka

